

Archeologie in Oosterhout.

Met het verdwijnen van de archeologische werkruimte aan de Kanaalstraat van waaruit via de gemeente Mohamed Bahaioui en anderen actief waren is er een hiaat ontstaan op het gebied van de lokale archeologie.

Reden om te bezien of dit via onze vereniging geen nieuw leven ingeblazen kan worden.

Het doel is niet dat door de Heemkundevereniging opgegraven zal gaan worden, maar dat er meldingen plaatsvinden als er bij graafwerk ontdekkingen gedaan worden die van belang kunnen zijn.

Uiteindelijk kan iedereen een archeologische vondst melden, maar waarschijnlijk moet je iets meer weten om te weten of je met een archeologische vondst te maken hebt.

Archeologie is volgens het woordenboek (Coenen): De wetenschap van oude historie (en kunst) op grond van bodemvondsten en opgravingen en bestudeert daarmee de historie aan de hand van niet-geschreven bronnen.

Archeologie is Oudheidkunde (uit het Grieks: Archos= oud, logos= kunde/kennis)

Verschil: je kunt ook de oudheid van de Aarde bestuderen:

Dat heet Geologie (Grieks: GAIA =Aarde) dan bestudeer je gesteenten, mineralen, de aardlagen.

Archeologie bestudeert De Mens in het verleden, zijn ontstaan en ontwikkeling.

In deze wetenschap wordt ook regelmatig het woord Cultuur gebruikt. Wat is een Cultuur ?

In de Archeologie is een Cultuur;

Het niveau van ontwikkeling en beschaving waarop een volk staat. B.v. gebruik gereedschappen en wapens, landbouw bedrijven, visserij en boten bouwen, vuur kunnen maken, gebruik taal, metaal ontdekt, aardewerk kunnen bakken, bouwen in hout of steen.

Weer later: organisatie van een dorp of stad.

Vanaf de oorsprong van de mens;

- Jagers en verzamelaars van vruchten, graan, enz. (Als zwervende stammen of groepen).
- Landbouw en veeteelt (met vaste woonplaats).
- Vissers (afhankelijk van de woonplaats aan het water).
- Ambachten en handel in de gemaakte producten.
- Organisatie tot dorpen, steden, volken, landen ----- steeds verder tot ----- onze maatschappij met al zijn techniek en kennis: het Heden.

Dit heet Culturele Ontwikkeling.

Het verleden wordt verdeeld in perioden.

Archeologische perioden.

Archeologen hebben een tijdsindeling gemaakt gebaseerd op de kenmerken van vondsten.

Zo is de volgende tijdsindeling ontstaan;

- De Oude Steentijd of Paleolithicum, samenvallend met de IJstijden en hun tussenfasen tot ca. 10.000 jaar geleden.
- De Midden Steentijd of Mesolithicum, van ca. 10.000 jaar geleden tot ca. 6.000 jaar geleden.
- De Jonge Steentijd of Neolithicum, vanaf ca. 6.000 jaar geleden, toen de mensen niet meer in het gebied rondtrokken om te jagen maar nederzettingen bouwden en de eerste landbouw werd bedreven.
- De Bronstijd begint ca. 3.600 jaar geleden met de ontdekking en gebruik van het metaal brons.
- De IJzertijd begint ca. 2.700 jaar geleden met het ontdekken en gebruiken van ijzer.
- De Romeinse Tijd begint ca. 2.000 jaar geleden met de komst van de Romeinen in ons land.
- De Middeleeuwen volgen hierop ca. 1.500 jaar geleden.

De Prehistorie is de tijd waarin nog niets werd beschreven (de mens had nog geen schrijven geleerd, dus kon er ook niets worden beschreven). Met de Romeinen kwamen de eerste geschreven teksten over het Nederlandse grondgebied.

Door archeologisch onderzoek komen we te weten dat er op de betreffende vindplaatsen al mensen waren en vinden we aanwijzingen van hoe ze leefden en wat ze konden.

Het plaatsen van de aanwijzingen en gegevens in de juiste periode (tijd) vormt dan een overzicht van de kunde en kennis (dus de mate van ontwikkeling) van de mens in die betreffende tijd.

Het vergelijken van de vondsten van de archeologische locatie met die van andere vindplaatsen geeft informatie zoals b.v. herkenbare gereedschappen of producten, over leefwijze, contacten met andere volken, ruilhandel met andere streken, reizen van de stam of groep, enz.

Wat is er te vinden in de bodem van het Oosterhoutse grondgebied als overblijfselen van bewoning of activiteiten van de mensen in het verleden ?

- grondsporen; ploegsporen, funderings- of bouwsporen, graven, dichtgeworpen sloten of greppels.
- Voorwerpen door de mens gemaakt en gebruikt; aardewerk, metaal, been, hout(-resten), steen.
- Afval; beenderen, visgraat, zaden (waardoor de levenswijze kan worden bepaald).

Doel is het herkennen en analyseren van deze, waarvoor de voorwerpen zijn gemaakt of gebruikt, herkennen van grondsporen waardoor ze zijn ontstaan zoals: vuurplaats, hutwanden, paalgaten, waterput, landbouw, waterafvoer, bomen rooien, e.d.

Herkennen en vergelijken van aardewerk scherven of stenen gebruiksvoorwerpen die in de verschillende grondlagen voorkomen en daardoor in de betreffende tijd geplaatst kunnen worden, ook door vergelijken met scherven van andere vindplaatsen kunnen bepalen bij welke cultuur ze horen.

Analyse van b.v. granen en zaden, of houten voorwerpen of beenderen door de C.14 methode waarmee de ouderdom van deze organische stoffen wordt bepaald en dit ook weer de ouderdom van de betreffende grondlaag aangeeft waarmee de tijd waarin deze cultuur zich ontwikkelde bekend wordt. Zo wordt de ouderdom van de hele grondlaag bepaald en krijgen wij een beeld bij welke cultuur de oude bewoners hoorden die dit achterlieten.

Dit geldt zowel voor de prehistorie als voor het recentere verleden.

De hierop volgende vraag is of er verenigingsleden zijn die een werkgroep willen vormen en actief willen zijn om de ontdekking van archeologische sporen te melden, waarbij het deelnemen in die werkgroep ook de overdracht van kennis m.b.t. archeologie aandacht zal krijgen.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij de Heemkundekring.

Ad van Groesen.